

DOMOVINA

Izbaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopis naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petite vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za štiri leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Seli bliža konec ustavne vlade?

Do leta 1848 smo imeli v Avstriji absolutistično vlado, t. j. cesar je dajal sam postave in načrte, katere so deloma z njim, deloma brez njega skovali državni krmilarji. Proti temu ni bilo pritožbe, nihče ni ljudstva vprašal, je-li zadovoljno z novimi postavami.

Umevno je, da so bili vsi možje v cesarjevi bližini nemški birokratje. Da je Slované doletela pri tem marsikatera brca, je bridka resnica, ravno tako pa je tudi resnica, da so morali na vse molčati. „Sveta alijanca“ je brzdale posebno slovanske narode, da so se navadili misliti, prava sreča narodov je v miru, ki se doseže v popolni meri — onkraj groba.

Kateri narod bi se tedaj ne bil razveselil nove ustave, ki je prinesla avstrijskim narodom konstitucionalno vlado, t. j. zakonodajstvo preide na narod, ki o tem sklepa po svojih zastopnikih, a cesar le potrjuje.

V koliko so bili Slovani, osobito Slovenci, poučeni o velikih prednostih ustave, če niso že preveč zamrli v absolutizmu za vsako samostalnost, ni jih še nikdar nobena državna naprava bolj razveselila.

Tudi slovenski zgodovinarji nam opisujejo takratno veselje Slovencev, ki so imenovali ustavo „neprecenljivi dar, vsa srca obhaja veselje nad cesarjevim podarilom, ki je preseglo pričakovanje vseh stanov.“ Da, ustava je „cesarjevo darilo“, ki pa se zopet lahko odtegne, češ, pričakovalo se je od tega darila, da ga bodo vedeli narodi ceniti; no, to se ni zgodilo, vsled tega se zopet odvzame ter upelje „državni red“.

Nemci se ustave niso tako razveselili kakor Slovani. Saj so itak vodili državno krmilo možje, ki so storili vse, kar je želel nemški narod.

Vrhu tega so se po pravici bali, da pridejo na ta način Slovani v naravno večino v državnem zboru. Napeli so tedaj vse sile, se delali užaljene in zapostavljene, samo, da so izsilili novi ustavi nekaj Slovincem usodnih sprememb. Igrali so se z ustavo, kakor da bi bila le njihova zadeva. Razbili so s svojimi spletkarijami v družbi Italijanov najprej Ilirijo, o kateri je govorila prva točka nove ustave, da ima obsegati Kranjsko, Koroško, Goriško, Gradiško in Istro s Trstom. Slovenci smo bili pijani veselja, da le imamo ustavo, ter se nismo poprej zdramili, nego so že Nemci in Italijani to darilo razbili, pobrali jedrca ter nam vrgli — lupine. Potem še le se je zbudil ljubljanski zastop, ter zahteval: 1. da se združi Istra in Goriška s Kranjskim, 2. da se ustanovi deželno nadsodišče, 3. slovenska univerza v Ljubljani. To vse so zahteve, ki bi se takrat pri nekoliči čuječnosti bile morale uslišati, za katere pa sedaj pri „zastareli ustavi“ zastonj prosjčimo.

In vendar, ali se nam je Slovincem veseliti propada sadanje ustave, konstitucionalnega vladanja. Nikdar ne! Res se množe zadnji čas z ugibanji tudi taki, ki se ogrevajo za stari absolutizem. To so pa večinoma oni neslovanski sloji, ki ne morejo preživeti naraščajoče slovanske moči ter jim je dobro došlo vsako sredstvo, slovanski vpliv zatreti, četudi se zatečejo k tako nevarnemu orožju, ki jih bo same — ranilo.

Javna tajnost je, da je minister Körber imel le absolutizem v mislih, ko je nedavno izustil preteče prorokovanje. „Če ne bo parlament za delo, prišlo bo, kar priti mora.“

Ras, da se ni bati absolutizma, kakršen je plašil narode za časa Metternicha in Bacha, a tudi proti milejšim oblikam znal bi nastati vihar, mnogo hujši nego je divjal leta 1848.

Ako je prišlo tačas do krvave revolucije v prestolnem mestu, ker le tam se je zbirala politično zrela inteligenca, pomisliti je, da je danes ljudstvo malone povsod poučeno o svojih državljskih pravicah in dolžnostih. Ako se je tačas posrečilo par stotinam poučiti ljudstvo o boljšem, cesar ni poznalo, delalo bi sedaj po lastnih nagibih, ko bi bilo pahneno iz boljšega v slabše, ne da bi si bilo v svesti kakšne krivde, zakaj ga je doletela taka kazen.

Kako pa tudi pride svobodoljubno ljudstvo do tega, da se ga proglašja nezmožnim se samo vladati, le ker so nesposobni državniki zavozili, oziroma vztrajajo pri svojem zanikanju narodne enakopravnosti.

Zlô absolutizma in odpravljene ustave je še sicer v daljavi, toda, ker že od nekodi straši, ne smemo tudi te možnosti v Avstriji — v državi neverjetnosti — povsem zanikati. Sicer se ni bati, da bi se prikazala takoj za prvim razpustom državnega zbora, toda prvemu razpustu zna slediti drugi in konec bo lahko podooben. Vprašanje je le, bi li absolutizem pokopal poprej narodovo svobodo, ali pa — Avstrijo.

Boj proti slovenski narodnosti in — katoliški cerkvi.

Našim sovražnikom je znano, da sta nepokvarjenemu slovenskemu ljudstvu najsvetejši svetinji jezik slovenski in vera katoliška. Boj proti naši narodnosti, našemu materinemu jeziku, zdel se jim je seveda lahek, ker nimamo za to v zakonu pravega varstva, da, njega obrekovalci dobodo še celô zaslonbo tam, kjer bi mi pričakovali branitelje. Zaradi tega so proglasili najprej na celi črti boj naši narodnosti. Kmalu pa so se prepričali, da ta boj ni ravno najlažji.

LISTEK.

Naše knjige.

Dr. Fran Vidic.
(Konec.)

Druga zanimiva prikazen v slovenski literaturi je Ivan Cankar. Prišel je pred par leti na Dunaj študirat, a ni ga zanimalo, in pustivši nauke je postal — žurnalist. Cankar je jako plodovit; v kratki dobi jedva ednega leta nam je podal tri knjige „Erotika“ (pesmi), „Vinjete“ in dramo „Jakob Ruda“, nevštevši lep prevod Šekspirovega „Hamleta“.

Cankarjeve pesmi je zadela čudna usoda; ljubljanski knez in škof je kupil od založnika vso zalogo, kolikor še ni bila razposlana, in je dal vse knjige požgati. Po moji sodbi je bila ta „gorečnost“ prevelika; na kljub temu se je ohranilo toliko izvodov, da se knjiga ni tiskala za stonj, čitateljev pa je našla menda več nego vsaka druga. Cankar je nadarjen pesnik, a Zupančiča ne dosega. Tam zanimivejše so njegove „Vinjete“. To je obširna zbirka novel in črtic, ki je vzbudila občno pozornost. Cankar je modern romantik, ki se prepušča svoji fantaziji, da mnogokrat menda sam ne ve, kaj nam hoče napisati. On razpolaga s krasnim bogatim sicer pa

nekoliko stereotipnim jezikom, s katerim zmami čitatelja tako, da pozabi slediti vsebini ter uživa samo blagolasje njegove poezije; in to je njegova sreča, zakaj vsebine v Cankarjevih spisih navadno ni mnogo; njemu je glavno, kako piše. Zato se mu realistične črtice niso posrečile, dasi je nekda navdušeno prisegal na realizem; praksa ga je postavila na laž. Mojster pa je Cankar v satiri in edno njegovih najboljših del je črtica „O človeku, ki je zgubil prepričanje.“ Cankarjevo pero je ostro, včasih strupeno in namaka je v ironijo. Čudno pa vpliva na čitatelja to, da nastopajo v njegovih spisih skoro vsekozi slabi, bolešni, patološki značaji, abnormalni ljudje; pravih zdravih, krepih, junakov Cankar ne pozna. In ta znak je tudi v njegovi drami „Jakob Ruda“, ki se je v minoli sezoni prvokrat igrala v Ljubljani ter je vkljub na pol praznemu gledališču dobro uspela. Dejanja je v drami prav malo, a Cankar je iz te betvice naredil, kar se je dalo, tako, da čitatelja zanima razvoj cele igre; samo zadnje dejanje že nekoliko peša. Tudi konec ni povsem v logični zvezi z igro. Značaji pa so risani dobro, vsi so pravi Cankarjevi značaji, in jezik je diven; vse teče gladko in vsaj pri čitanju ni opaziti nikakih praznot. „Jakob Ruda“ sicer ni dovršena, a vsekakor zanimiva drama, ki je našemu mlademu dramatičnemu slovstvu v čast.

Tretji v kolu mladih pesnikov je Dragotin Kette. Lani 26. aprila je bil lep pomladanski dan. Priroda se je probujala, povsod je klilo novo življenje, v takozvani „oukrarni“ v Ljubljani pa je v borni sobici, v katero so „snopoma silili solnčni žarki“ umiral mlad genijalen pesnik; to je bil Dragotin Kette. Pesnik Aškerc mu je zatislil trudne oči in v svojih „Novih poezijah“ mu je postavil krasen spomenik „Intermezo pomladnega jutra“. Na smrtni postelji mu je obljubil, da uredi njegove pesmi, katere je kupil knjigar Schwentner. In sedaj je Aškerc izpolnil svojo obljubo: ravno na dan obletnice njegove smrti so izšle Kettejeve „Poëzije“. To je zbirka krasnih biserov, katere je narisala prava pesniška duša. Ne vem, kako je to, vselej kadar sem čital ali čitam kako Kettejevo pesem, vedno se mi zdi, da čitam drugega Prešerna; vsa dikcija me spominja na našega prvaka. Kette je pretežno lirik; kar je doživel in občutil, vse je izlil v verze. In pesnil je povsem narodno; kakor narodne pesmice čitajo se nekateri njegovi proizvodi; odlikuje ga domač, lahкотen, neprisiljen, priprost slog, katerega preveva zdrav narodov humor. Pravi mojster pa je Kette v sonetih; lepših sonetov nam doslej ni nikdo napisal! S čudovito virtuoznostjo je obvladal strogo obliko, v njo pa je vlival bogate in globoke misli. Toda

Narodna zavest se jim je postavila v bran liki levinja za svoje mladiče. Kaj so vse poskusili in še poskušajo naši sovragi nepoštenega in strupenega v tem boju, o tem se je spisal med Slovenci po resničnih podatkih za cele knjižnice.

Nov pa je boj, ki se je začel razvijati zadnji čas. Napovedala se je vojna katoliški cerkvi, veri in cerkvenim običajem na Slovenskem. Ta boj pa ni smeti smatrati zgolj takšnega, kakor se kaže na videz. Boj ne velja strogo cerkvi, nego ljudstvu, ki pohaja po večini naše cerkve — slovenskemu ljudstvu. Če pa moramo v narodnostnih bojih odbijati osamljeni sovražne naskoke, zanašati bi se bilo, da bodo napade na cerkev z nami vred branili oni državni faktorji, ki imajo zakon v rokah ter oni cerkveni dostojanstveniki, ki imajo edini oblast in avtoriteto v cerkvi. Pogled na Trst nam pove, da smo se varali, dal Bog, da bi se vsaj po drugod pokazala prava odločnost.

Najlepši cerkveni praznik, ki se obhaja v naravi, praznik sv. Raš. Telesa, je bil letos za Nemce in Italijane najbrže degovorjeni dan, da proglasijo boj cerkvi. V Celju, Trstu, na Slatini, v Gradcu itd. povsod je zaoril prvi tevtonski rog.

Malo tednov poprej je prestopilo nekaj mestnih odbornikov in nemškega meščanstva v Celju k luteranstvu. Kakor se omahljivec vpiše najprej v vrste janičarjev, potem pa nastopi proti rodni krvi, storili so naši nemški Celjani proti kat. cerkvi.

Kakor druga leta, dobil je tudi letos mestni zastop vljudno vabilo, naj se udeleži običajne procesije. Ni se odzval, tudi meščanstvo je izostalo. Pač pa se niso branili ti junaki zasluga za svoje uslužbenca. Poslali so jih z instrumenti k procesiji. Da pa pokažejo, kako bagatelizujejo cerkveno slavnost, niso smeli nemški muzikantje obleči svojih uniform, — kaj takega storijo le pri podoknici za župana ali pri spremljanju kakkega graškega postopača — pač pa so se na šemili s hrastovim perjem. To pa še ni bilo najhujše. Cel obred izkoriščali so vodje nemške politike za nek žaljiv maneuver, katerega so prišli od strani gledat pokritih glav. Ta dan pa so tudi vpeljavali luterskega duhovnika z velikim pompom v celjsko luteransko župo. Začetek je storjen, za nadaljevanje bodo že skrbeli — nepoklicani.

V Trstu so odrekli Židje v sporazumljenju italijanskih duhovnov blagoslovljeni beli zastavi sv. Cirila in Metoda, da bi smela se udeležiti procesije. Vihar, ki je valed tega nastal med užaljenimi slovenskimi verniki, je že, žal, zahteval svoje žrtve — posledice pa še pridejo.

Pri Sv. Križu na Slatini je bila od pamti veka navada, da je spremljala procesijo kopalniška godba. Tudi letos je bila obljubljena. A zadnji trenotek se je znanemu renegatu posre-

čilo, da se je godba odpovedala. Kdo je tedaj pričel, da se bo med slovensko občino in novo odcepljeno nemškutarsko Slatino pričelo sovraštvo na političnem in cerkvenem polju!

Tudi graški župan je dobil migljaj naj se z odborniki ne udeleži procesije. Ker pa še ni tako brezpogojno odvisen od poulične svojati, kakor se to kaže pri celjskem županstvu, šel je vendar za procesijo. Zato pa se je hudo zameril; od vseh strani mora požirati očitjanja, da se je udeležil — klerikalne demonstracije. Prav mogoče je, da se bo že ta prihodnjič udal pouličnemu terorizmu.

Tak je ta najnovejši napovedani boj. Ne pošten je in brezsraven, kakor so vsi načrti naših nasprotnikov proti nam. Ali bomo Slovenci zmogli tudi te pušice odbijati? Sami gotovo ne, tu moramo imeti zaslombo od tam, od koder jo smemo zahtevati. Dovolj narodovih sil crpajo naši narodnostni boji, vedno morajo stati vse za boj zmogljive moči v prvih vrstah. Tu ni misliti na odmor, izpraznjene vrste le težavno nadomeščamo. Vrhutega pa nam napovedo boje od strani, od koder bi se jih še ne bili tako kmalu nadejali.

Nemci nas imenujejo „hudobne sosedje“, menda zato, ker nočemo odložiti orožja za svoje najsvetejše pravice. Mi pa lahko rečemo, da so Nemci zavrtni sosedje, neodkriti in nepošteni nasprotniki v bojih z nami. Kdor bi tega še ne bil uvidel, čita naj nemške podlosti zoper naše narodne slavnosti. Poučiti takega nasprotnika je prazno prizadevanje. Zato pa je skoraj dobro, da so pokazali svoje utajeno sovraštvo na celi črti. Spoznajo naj njihovo zlobo tudi tam, kjer se mora sicer učiti: „Ljubi svojega bližnika kakor samega sebe.“ Če pa nima ta bližnik no bene poštene človeške lastnosti, težko je brzdati svoje srce in — glas vesti.

Naše najsvetejše narodne svetinje pa bomo branili do zadnjega vzdih, pričakujemo pa tudi sopomoči od vseh, ki negujejo geslo „Za križ sveti in sloboda zlato“!

Celjske in štajarske novice.

(Zakurite kresove!) V predvečer največjega slovanskega praznika sv. Cirila in Metoda naj bi goreli po vseh gorah in hribih kresovi. Šentjanževe kresove bo najboljšo nadomeščati s kresovi zvečer 6. julija, kajti Nemci proglašajo šentjanževe ognje german-skim običajem.

(Birmovanje v celjski in braslovški dekani) bo letos: dne 30. junija v Teharjih, dne 1. in 2. julija v Celju, 3. v Galiciji, 4. v Žalcu (Petrovčah), 5. v Grižah, 6. v Št. Petru, 7. v Polzeli, 8. v Braslovčah, 9. v Šmartnu na Paki, 10. na Vranskem, 12. v Št. Juriju ob Taboru, 13. na Gornjem, 14. v Št. Pavlu.

(Skupščina okrajnega zastopa celjakega) bode v torek, 26. junija t. l. predpoldne ob 9. uri v sejni dvorani posojilnice v Celju v „Narodnem domu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Odborenje zapisnika zadnje skupščine z dne 27. decembra 1899, št. 916. 2. Predložitev računa za leto 1899 in poročilo gg. računskih pregledovalcev. 3. Prošnja županstva Teharje za prispevek za železniško postajo na Teharjih. 4. Prošnja Levčanov za prispevek za železniško postajo v Levcu. 5. Prošnja županstva Teharje za podporo za naprave ob Voglajni. 6. Prošnja krajnega šol sveta v Petrovčah za podporo. 7. Prošnja županstva Gotovlje za sprejem občinskih cest med okrajne ceste. 8. Prošnja županstva Novacerkev za odobrenje kupne pogodbe glede prodaje občinske hiše št. 26 v Novicerkvi. 9. Prošnja Martina Koštomaja za doplačilo za most na novi okraj. cesti Teharje-Lubečno. 10. Prošnja kmetijskega bralnega društva „Gospodar“ v Petrovčah za podporo. 11. Prošnja občine Škofjvas za podporo za popravilo občinske ceste od Škofjvasi proti Lubečni. 12. Razni predlogi in nasveti. Gospodje okrajni zastopniki, katerim so se te dni poslala povabila, prosijo se, da pridejo polnoštevilno in točno na to skupščino.

(Samo 12%) je Slovencev v Celju, kakor si je srečno izračunila graška „Tagespost“. V isti sapi pa vzdihuje o „hudih sosedih“, da smo le Slovenci krivi, če se nemška kultura ne more udomačiti v Celju, kajti Slovenci narekujejo gospodarski boj Nemcem, kateri jih mora uničiti. „Nemška vztrajnost bide zelo utrudljiv boj“ piše isti list nadalje. Pa moramo biti Slovenci res hudirjevo pogumni, premeteni in kulturni ljudje, če nas bora dvanajstotica drži 100 Nemcev za vrat. Bo že malo drugače, kakor so graško „tetko“ iz Celja nafarijali.

(Svarilo pred izselitvijo.) Vlada združenih držav v Ameriki je dosedanje postave v zadevi preseljevanja v Ameriko tudi za otoke Sandwich razveljavila in preseljevanje jako omejila; zato je treba biti izseljencem jako previdnim. „Več je vredna domača gruda, nego na tujem zlata ruda“. Ostani rajši v svoji domovini!

(Shod v Žalcu.) Slovence po Savinjski in Šaleški dolini ter iz celjske okolice opozarjamo na shod, katerega skliče celjsko politično društvo „Naprej“ v Žalcu, v nedeljo, dne 24. t. m. po večernicah. Govorila bosta državna poslanca vitez Berks in Žičkar, o sedanjem političnem stanju in državnem zboru; deželna poslanca dr. Serneo in dr. Dečko o štajarskem deželnem zboru; Dragotin Htibar pa o narodno gospodarskem vprašanju z ozirom na Slovence. Ta shod bode gotovo eden najboljših, in najzanimivejših, zato pričakujemo vsestranske udeležbe.

(Pri Sv. Petru v Sav. dolini) je ponehala otročja bolezen dobri ali bleki ter se bo lahko sv. birma brez zadržka vrnila.

o Kettejevih sonetih se ne da pisati, čitati jih mora vsak sam in vsakdo odloži njegove poezije s prepričanjem, da nam je v njem ugrabila smrt izreden talent. Zasluzil je, da sežejo Slovenci pridno po njegovih krasnih pesmih; saj je zlato Kettejevo arce zapustilo izkupilo za pesmi revnim dunajskim visokošolcem! Dijak, ki bi bil skoro sam gladi umrl, je podaril na smrtni postelji bednim tovarišem plod svojega duha. Slava Kettejevemu spominu!

Tudi Aškerc nam je za „Baladami in romancami“ in „Lirskimi in epskimi poezijami“ podal novo tretjo zbirko svojih duhovitih proizvodov „Nove poezije“. Ker se je o Aškercu že mnogo pisalo in ker so znane prednosti in vrline njegove Muze, mi ni treba dalje govoriti o njem. Zanimivo je, da je šel Aškerc tudi med dramatike in pred kratkim smo dobili tri njegove dramske spise „Izmajlov“, „Red sv. Jurja“, in „Tujka“. „Izmajlova“ so v Ljubljani že igrali, a igra ni imela pričakovanega uspeha; drugi dve igri sta novi. Ako hočem biti odkritostčen, moram reči, da mi Aškerc dramatik ne ugaja tako, kakor v pesmih. Ker bi moral pisati obširno, ako bi hotel utemeljiti, kaj mi ne ugaja, opomnim samo glavni vzrok, ki je po mojem mnenju kriv, da Aškerc z dramskimi spisi ni dosegel uspeha, kakršnega je vajen pesnik: Vzel si je za svoje junake ljudi, katerih

ne pozna, in prestavil jih je na tla, na katerih mu življenje ni tako znano kakor domače. Zato pogrešamo istinitih značajev, gorkote in živosti. Ako si izbere Aškerc v bodoče domače ljudi in razmere, ki so mu dobro znane, v katerih sam živi, posreči se mu brezdvomno udihniti svojemu delu tisto krepkost in lapidarnost, ki jo občudujemo v njegovih pesmih.

Dramatična literatura, v kateri je bila doslej prava puščava, se je začela živahno razvijati. Razen Aškercu in Cankarja se je poskusil na tem polju tudi pesnik Engelbert Gangl; njegova rodbinska drama „Sin“ je izšla v „Slovanski knjižnici“. Gangl je dosegel s svojo dramo lep uspeh, dasi je to njegovo prvo delo na tem polju. Dejanje je zanimivo in dramskično, tehnika dobra. Pozna se sicer nekoliko tuj vpliv, a avtorju ni zameriti, ako se uči ob dobrih delih priznanih dramatikov. Brezdvomno napiše Gangl še marsikaj dobrega in želeli mu je še boljšega uspeha, nego ga je imel njegov „Sin“.

Govékar je dramatisoval Jurčič-Kersnikov roman „Rokovnjači“, s katerimi je dosegel sijajen uspeh. Zagotovila ga je okolnost, da je igra z domačih tal, da ima krepki jezik Jurčičev in da je polna življenja; vendar se mora tudi dramatisatorju priznati velika spretnost, tako, da je tudi on deležen uspeha. Govékar dramatisuje

tudi Jurčičevega „Desetega brata“; upajmo, da bode imel z njim isto srečo.

Stritar je izdal VII. zvezek svojih zbranih spisov v katerem je dramska slika „Logarjevi“.

Ako omenim, da izhajajo Kristanove poezije z naslovom „Žarki in snežinke“, da dobimo v kratkem I. zvezek Kersnikovih zbranih spisov in da se tiaka III. zvezek salonske knjižice, v kateri izideje novele in povesti slovenske pisateljice Zofke Kvedrove, bode vsakemu jasno, da se nam ob stoletnici pesnika-prvaka Prešerna ni treba sramovati našega napredka v literaturi. Tudi Prešernovo stoletnico smo deloma že dostojno praznili z ilustrirano izdajo njegovih večnolepih poezij.

Vsaj delovita zasluga za razvoj našega slovtva pa gre tudi našim knjižarjem, ki so se po dolgem mrtvilu vendar začeli gibati, zlasti podjetnima založnikoma Schwentnerju v Ljubljani in Gaberščeku v Gorici. Pogumno naprej!

Ako bomo tudi v bodoče tako napredovali, kakor v zadnjem času, nas blato naših klevetnikov več ne doseže in mesto odgovora na njih umazane napade govorile bodo naše knjige dovolj jasno, da korakamo naprej na polju prosvete in prepuščamo lajanje in bežkanje našim takozvanim kulturnim sosedom.

(Strah ali malomarnost.) Od Sv. Petra v Sav. dolini nam toži narodnjak, da se niti obč. odbor, niti učiteljstvo ne gane, da bi se ustanovilo kakšno društvo, po katerem tako hrepeni zavedno ljudstvo. Upajmo, da se oglasi mož, ki bo žrtvoval za to nekaj truda.

(Griže.) Prihodnjo nedeljo, 24. t. m., bo de g. A. Žmavc predaval v prostorih domače ljudske šole po prvi sv. maši o zelenem cepljenju i. dr. Kmetovalci vabijo se tem potom k obilni udeležbi.

(Grozni nalivi in toča.) Je v ponedeljek, dne 18. rožnika popoldne uničila vse poljske pridelke in sadje v celi fari Zavodna v Šaleški dolini tako, da je pričakovati bede, kakršne ni pomniti od vekov. Pomoč od države, dežele, okrajev, občin je potrebna. Prošnje se bodo razposlale na dobrodušne, da se pomaga takoj ubogim Zavodenčanom.

(Za Slomšekovo slavlje na Ponikvi) dne 5. avgusta t. l. se delajo velikanske priprave ter se prijavljajo društva in korporacije od vseh strani slovenskih dežel. Tudi Hrvatje so obljubili udeležbo. „Celjski Sokol“ pride korporativno z zastavo, pa tudi ostala narodna društva se gotovo pridružijo. Od otvoritve „Narodnega doma“ v Celju še štajarski Slovenci gotovo nismo videli na svojih tleh tako velikanskega slavlja, kakor bo letošnje na Ponikvi.

(Vitanje.) Ponedeljek popoldne okoli 3 ure vsula se je toča kakor oreh debela ter prestrašila ubogo ljudstvo. Toda gosti dež je ublažil naš strah. Trajala je nevihta le pol ure. Gosti oblaki so se razpršili in srca nam je laglje bilo, ko smo po nevihti gledali še nepoškodovano polje. Bog nas varuj!

(Iz Loke pri Planini.) Pri županski volitvi bil je ednoglasno izvoljen županom Jože Jazbinšek. Volili so ga tudi nasprotniki, kar kaže, da uživa splošno zaupanje.

(Nesreča.) V Zidanem mostu je ponesrečil v ondodnem kamenolomu cementne tovarne 42letni kamenosek Fr. Sitar. V sled lastne neprevidnosti mu je padla na glavo težka kamenita plošča ter mu črepinjo razbila. Bil je pri priči mrtev.

(Cirkovce.) V nedeljo, dne 24. junija t. l. ob 3. uri popoldne se vrši v Cirkovcih v hiši g. župana Antona Goljat shod državnozbornih in deželnozbornih volilcev. Poročala bodeta gg.: dr. Gregorec in dr. Jurtela. Tretji govor bo de o gospodarskih zadrugah.

(Umrli je) v Ptuj dne 16. t. m. davčni pristav g. Alojzij Windischer. Bil je zvest sin svojega naroda in večletni naš naročnik. N. p. v m!

(Tombola požarne brambe v Št. Jurju ob Ščavnici), ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 24. t. m., je radi raznih zaprek preložena. Kdaj se vrši se bo de naznanilo.

(Utonil je) dne 17. t. m. v Dravi pri Ormožu 29letni kmetijski sin Josip Korar. Pri kopanju ga je prijel krč.

(Iz Ljutomerske okolice.) Ne podpirajte Židov, kateri vam po deželi slabo blago ponujajo in vas sleparijo ali kateri vas vabijo v zanjke slabih zavarovalnih družb. Nov dokaz zato, kako previdni morajo biti naši trgovci, obrtniki in kmetovalci, je pravda, katera se je vršila dne 13. junija t. l. pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Porotniki so namreč Jožefa Meisl, židovskega agenta iz Prage, kateri je sleparil po Spodnjem Štajarskem, osobito v ptujskem in tudi v Ljutomerskem okraju, spoznali krivim hudo delstva goljufije in sodniki porotnega sodišča so ga obsodili na 6 let težke ječe. Pozor pred židovskimi sleparji!

(Iz Ljutomera) se nam piše: Odkar notar Turn vodi tukajšno jetično nemško pevsko društvo, ga ni več ljubega miru. Njegovi pevčki nas zabavajo zdaj z „Bismarckliedom“, zdaj z „Wacht am Rhein“. Pretečeno nedeljo so nam nekakšno tako zabavo, kar po noči na sredi trga naredili. Seveda, da potem „Heil Allddeutschland“ ni bilo konca ne kraja. Posebno odlikoval se je v pivarni vodja vinorejske šole, ki čuje na neko ime Pirštinger. Potem ni čuda, da včasih pade kje kakšna zaslužena „klapoušnica“.

(Maribor.) Pravosodni minister je imenoval kontrolorja v mariborski kaznilnici, Viktorja Wenedikterja oskrbnikom moške kaznilnice v Garstnu. Kontrolorjem moške kaznilnice v Mariboru je imenovan ondodni adjunkt Alojz Serda.

(Zaradi ljubezni) je skočila v Muro 20letna hčerka bivšega gostilničarja „zur Stadt Meran“ v Mariboru. Pri Spieifeldu potegnili so nesrečnico mrtvo iz vode.

(Dvakrat oproščena.) Dekla Neža Vidovič je bila že pri zadnjem zasedanju v Mariboru oproščena obtožbe detomora. Na pritožbo državnega pravdnštva je odredilo najvišje sodišče zopetno obravnavo, pri kateri pa je bila zatoženka zopet oproščena.

(Smrtna sodba.) Mariborsko porotno sodišče je obsodilo 24letnega Jos. Gošnjaka po domače Jožek, doma iz Kebla, v smrt na vešalih, ker je dne 22. aprila t. l. v Zgor. Novi vasi, kjer je služil za hlapca, zahrbtno napadel Fr. Graceja ter mu s sekiro razklal glavo.

(Slovani vlečejo nemški voz.) Vodstvo ve likega „Sommerfest“-a v Lipnici na Štajarskem, katerega je priredilo razkričano nemško društvo „Südmark“, so vodili slovanski odpadniki H. Stianský, Pogačnik, Kaprec, Kohoutek itd. Na nemškem Štajarskem vlečejo naši odpadniki nemški voz proti Slovencem, doma na Slovenskem pa mnogo naših nevednežev podpira nemške obrtnike, trgovce, gostilničarje itd. in kupujejo celo Südmarkine žveplenke, to se pravi oni mažejo osi nemškemu vozu, da lažje teče po slovenskih tleh in reže naše livade.

(V Voitsbergu) na Gornjem Štajarskem je zadela pridnega slovenskega rudarja Franca Mekuža v jami káp, da je naglo umrl.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) ima v soboto, dne 23. junija svoje tretjo redno občno zborovanje v letnem tečaju 1900 v društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenije“. 3. Poročila odborov. 4. Poročilo častnega sode. 5. Slučajnosti. (Sprememba poslovnika itd.)

Prešernova akademija dne 17. rožnika 1900.

„Največ svetá otrokom ališi Slave!“

Truma za trumo je hiteja v „Narodni dom“, da proslavi spomin našega pesnika prvaka Franceta Prešerna v letu stoletnice njegovega rojstva. Naše ljudstvo je znalo ceniti veliki pomen večera, kajti do zadnjega kotiča je napolnilo veliko našo koncertno dvorano. Skrivnostno svečanostna tišina je vladala v dvorani, kakor da bi mnogoštevilno zbrani čestilci pesnikovi čutili, da plava duh neumrlega nad njimi!

Vsa narodna društva celjska na čelu jim „Narodna čitalnica“, kakor matica vseh celjskih narodnih društev, združila so se v izvršitev preplemenitega namena.

Celjska narodna godba otvori slavnost s težavno ouverturo k Mozartovi operi „Figaro“. Izvajanje take koncertne točke je bilo pač le mogoče z godbo v polnem sestavu. S pripomočjo požrtvovalnosti nekaterih gospodov zlasti gospodov učiteljev iz celjske okolice, se je sestavil popoln orkester, ki je v vsakem oziru dosegel najboljšo vojaško godbo. Gospod kapelnik Korun je prevzel ne ravno lahko nalogo, da je združil vse različne podrejene mu moči v nekaterih vajah do dovršene celote. Na ta način sta vspeli tako prvoimenovana točka kakor tudi Mendelssohnova koračnica iz „Sen v letni noči“, tako, da se je prva vsled burnega odobravanja morala ponavljati. Ako je katera institucija vredna vsestranske pripomoči, tedaj smemo brezdvomno to trditi o naši narodni godbi. Nje velika važnost v razvoju našega družabnega življa je do kazana. Ni je skoro slavnosti bodisi v Celju bodisi sploh na Južnoštajarskem, na kateri ne zavzemlje častnega mesta naša godba. Tudi v tem pogledu je torej emancipacija od tujčeve pomoči dogotovljena stvar, vzlasti pa je postal odvišen najem predragih in oddaljenih vojaških godb.

Nebeški jezik pesnikovih poezij smo čuli v njegovi romanci „Turjaška Rozamunda“, katero je izrazovito prednašala gospica Meta Baševa. Gospici Baševi, katera nam je iz preteklosti gle diške sezone znana izborna igralka, je pevsko društvo v znak hvaležnosti za njeno požrtvovalnost poklonilo krasen šopek.

Še čujem odmev zadnjih stihov iz Roza-munde, ko zadonijo zvoki čarobne melodije „Luna sije“ na uho. Zastor se dvigne in krasna slika se raztrne pred nami. Pesnikov kip (od Repiča) sredi zelenja, ob njem stoji žalujoč kri-lati genij (gospica Zora Vrečko-va) držeč v roki lavorov venec. Ob levi strani lira z napisom „Strune milo se glasite!“ Nad vso to krasno skupino (sestavil g. M. Benčan) je razlit tajno-sten polumrak, katerega prodirajo svetli žarki visoko na nebu stoječega mesca. In zastor se je moral dvigati in dvigati in še se nismo mogli nagledati krasne slike.

Srčno pozdravljanje je donelo nasproti na-stopivšemu našemu staremu znancu g. dr. Béla Stuhcu. Kdo tudi še ni imel prilike občudovati njegov mehki in zelo gibčni bariton. Deklamuje in poje vse hkrati, njegova pesem gre do ušes in še bolj do srca. Le redkokedaj ali pa še nikdar nismo imeli prilike, da bi Ipavčevo „Nezakonsko mater“ slišali peto tako, kakor jo je pel v nedeljo dr. Stuhc. Še lepše je prišla do veljave njegova peta deklamacija v Aškrč-evi baladi „Javor in lipa“. Preprosto in vendar dramatično nam je zapel o breznačnih sanjah samotnega javora. Na operno pozornico nas je prestavil g. Stuhc z veliko arijo iz Wagnerjevih „Meistersinger“. Tedaj stoprav smo spoznali vso krasoto in obsežnost Stuhcovega glasu in nje govo mojstersko šolo. Končno je podal še pesem liriske vsebine. — Greh bi bil, ako bi z znano frazo o „diskretnem spremljevanju“ prešli igra-nje in spremljevanje na klavirju, katero je prev-zela gospica Jela Sernece-eva. Tako spremljanje zahteva svojega mojstra, sosebno ako imamo v mislih Wagnerjevo točko, kjer si morata pe-vec in spremljevalec biti enakovredna. V pri-znanje dovršenemu sodelovanju je „Narodna či-talnica“ gospici Sernece-evi poklonila šopek svežih cvetlic.

Priljubljenih nam „Tamburic sitne glase“ smo čuli zopet enkrat po dolgem prestanku. Pod vodstvom g. Volovšek-a so naši tamburaši udarjali točno in krepko.

Po kratkem odmoru dvigne kapelnik gosp. Korun taktirko za uvod k spevoigri „Ob vrbskem jezeru“. Naše pevsko društvo, katero je uprizo-rilo spevoigro, še ni pokazalo tako srečne roke kakor sedaj, ko je seglo po tej igri. Nekoliko nas je pač strašilo, da spevoigre ne bo mogoče dovršeno spraviti na oder, toda danes je ves strah pri kraji. Naše pevsko društvo ima tako vrle moči v svoji sredini, da bi lahko še kaj več preneslo, kakor kako spevoigro. Pred vsem imenujemo našo primadono gospico Vrečarjevo, s svojim polnozvenečim dobro šolanim glasom je občinstvo naravnost očarala. Pevsko društvo ji je v znak zahvalnosti za njeno požrtvovalno so-delovanje pri vseh igrah s petjem darovalo šopek pestrih cvetlic. Njen drug je bil Janko (g. dr. Karlovšek), kateri je zlasti v svoji nastopni pesmi „Ob črni skali“ z lahkostjo premagal vse težave. V lepi narodni pesmi „Slovo“ (harm. g. Korun) se nam je predstavil kvartet (dr. Karlovšek, dr. Ravnihar, Volovšek, Krevl). Odveč bi bila vsaka beseda o zboru, ženskem in moškem oddelku. Dovršena točnost je njega posebnost, katera se nam je jasno izražala v zboru družic kakor v peterih valčkih, ki skle-ajo spevoigro. Gospod Salmič (Štefe) nas nikakor ni več pre-senečil — njemu je to nekaj prirojenega — s svojo nedosazno komiko. Občinstvo se je moralo smejeti njegovi igri in prednašanju njegove Šte-fetove pesmice. V drugem pohvalno imenujemo g. Čopla, ki nam je podal postavnega, a vendar šaljivega očeta Jezernika, ter gospo Boco-vo, kot hudo mater Javornikovo v stari narodni noši s pečo na glavi. Da je naš popolen orkester tako-rekoč elegantno izvršil muzikalni del spevoigre, ni treba posebej naglašati.

Po oficijelnem sporedu se je razvila živahna prosta zabava, pri kateri je naša godba zopet zavzela prvo mesto. Naše dame pa so prodale nebroj Prešernovih razglednic v korist Prešer-novemu spomeniku.

Vsa čast in slava celjskim Slovencem, ki so na tak izbran način proslavili spomin našega Prešerna. Vredni otroci matere Slave so!

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Profesorja na ljubljanskem učiteljskem gg. Fran Orožen in Viljem Hallada sta pomaknjena v osmi činovni razred. Gosp. Ernest Lavrenčič je postal po vrlo prebitem drugem državnem izpitu inženir strojništva.

(Osebnosti.) Deželni koncipist grof Geb. Giovanelli je pridružen ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu, deželni konceptni praktikant Friderik Lukan pa deželnemu šolskemu svetu.

(Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani) si je izvolilo na svojem občnem zboru dne 17. t. m. večinoma Slovence v odbor. Novi odborniki bodo gotovo skrbeli, da se brez dreganja odpravijo nekatere zastarele in Slovence žaljive uredbe v tem društvu.

(Tlakovanje ljubljanskih ulic.) Za lepoto Ljubljane vneti župan g. Iv. Hribar je dosegel, da se odpravi pritožba o blatnih ljubljanskih ulicah. Začelo se je s tlakovanjem ulic. Prve so prišle na vrsto Šelenburgove ulice.

(Osuševanje ljubljanskega barja.) Kakor znano, je dež. zbor kranjski že leta 1889. sklepal o zakonu, po katerem bi se osušilo ljubljansko barje. Dotični zakon pa ni dobil najvišjega potrjevanja, ker niso bile dognane vodopravne razprave in poravnave z raznimi interesenti zaradi odškodnin. Med drugimi so posestniki graščine in tovarne na Fužinah pod Ljubljano zahtevali odškodnino za morebitne kvarne posledice. Dalje je južna železnica zahtevala odškodnino za poškodbe, ki bi nastale pri mostu na barju. Ker se poravnava ni dosegla, je končno te dni razsodilo upravno sodišče, da graščina na Fužinah nima pravice do odškodnine, pač pa južna železnica za poškodbe, oziroma za popravila mostu, ki nastanejo vsled izvršitve načrta za osuševanje barja. — Upamo, da se sedaj resno prično tako potrebna dela za osuševanje ljubljanskega barja.

(Mestna godba v Ljubljani.) Ljubljana dosedaj ni imela civilne godbe, katere pa res že dolgo in živo pogreša. Slednji čas se je zbralo več prijateljev godbe, ki so se pričeli resno pečati z ustanovitvijo take godbe. Ljubljana nima dovolj izvežbanih godcev in zategadelj se išče več izvežbanih solidnih godcev. Godcem, ki se prijavijo za to godbo, preskrbele se bodo v Ljubljani primerne službe. Prijave in pogoji naj se določijo vodstvu civilne godbe v Ljubljani.

(Prešernova slavnost v Vrbi.) V rojstnem kraju pesnika Prešerna so priredili pretečeno nedeljo domači gasilci v zvezi s sosednjimi društvi jako lepo slavilje svojemu slovečemu rojaku. Slavnost je povišala prisotnost ljubljanskega župana g. Iv. Hribarja, ki je kot načelnik za nabiranje darov za Prešernov spomenik imel prekrasen nagovor.

(Nogo si je zlomil) dvorni svetnik in finančni prokurator ljubljanski gosp. dr. Račič. Nesreča se mu je pripetila na lovu na Gorenjskem.

(Požar.) Mlinarju Peterkarju v Dolgi nogi pri Kresnicah so pogorela dne 12. t. m. vsa po slopija. Sodišče pa je začelo proti pogorelcu preiskavo, ker je na sumu, da je sam zažgal, da bi dobil 2400 K. zavarovalnine od „Slavije“.

(V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu) so sprejeli meseca maja 133 bolnikov. Od prejšnjega meseca jih je ostalo 68. Ozdravilo jih je v mesecu maju 94, zboljalo 31, trije so umrli.

(Obesil se je) dne 17. t. m. v Gornji vasi pri Krškem 19letni Alojzij Publi. Napravil je konec svojemu nerednemu življenju.

(Notranjske mlekarne.) Vseh mlekarskih zadrug na Notranjskem je šest. Sedaj se snuje v Spod. Logatcu „Zveza mlekarskih zadrug“.

(V Zagorju na Pivki) se je ustanovila ombrometrična postaja III. vrste za opazovanje temperature in padavin. Istočasno se je ustanovila tudi za opazovanje Pivke vodomerska postaja.

(Nagloma je umrl) na postaji v Št. Petru na Krasu dne 18. t. m. v pokojni pomorski kapitan Marijan Pfau. Pripeljal se je z brzovlakom iz Trsta.

(Strašen naliv) je bil dne 18. t. m. okoli Il. Bistrice. Vzel je nekaj hiš ter razdril ceste, tudi nek otrok je ponesrečil.

(Izseljevanje iz Ziljske doline v Ameriko) narašča tako zelo, da primanjkuje delavcev podjetnikom in kmetovalcem. Po vrsti prodajajo posestniki svoja domovja ter si iščejo nove, hvaljebnije domovine za morjem. Pohabljenosti in lenosti ostajajo doma občini v nadlogo.

(Zveza nove železnice čez Ture z železnico Maribor-Franzenfeste) ne bo v Möllbrücken, kakor je bilo prvotno projektovano, nego v Špitalu ob Dravi.

(Veliki gozdni požar.) Nek zlobnež je zažgal dne 18. t. m. gozd v Lonjeru pri Trstu. Zgorelo je 1500 kvadratnih metrov občinskega gozda.

(Imenovanje.) Učitelj na proseški pripravnici g. Iv. Neckermann, je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za slovenske šole tržaškega okoliša ter za slov. privatne ljudske šole in za privatno arbsko šolo v Trstu.

(Požar v tovarni v Trstu) Dne 14. rožnika t. l. zvečer je zgorela Šubartova tovarna za prašek proti žuželkam. Škode je 60.000 kron.

(Mrtvega so našli) dne 18. t. m. pri Trsteniku v tržaški okolici višjega poštnega kontrolorja Henrika Cobau. Pogrešali so ga že dalje časa.

(Predsednikom goriške kmetijske družbe) je izvoljen pl. Bolle.

(Predsednik dalmatinskega dež. zbora in odbora) postane najbrže namesto pokojnega Bulata dr. Ivčević — ako bo hotel prevzeti. Vlada je ponudila to mesto vitezu Vrankoviču, ki pa ga je odklonil.

(Prva slovenska učiteljica na ruski gimnaziji.) Znana slovenska pisateljica in bivša učiteljica pri Sv. Jakobu v Slov. goricah gđ. Marica Strnad, ki je odšla lani na Rusko, napravila je tam učiteljski izpit za poučevanje nemškega jezika za vse razrede ženskih gimnazij ter za nižje razrede moških gimnazij. Takoj nastopi rusko državno službo.

Dopisi.

(Iz Bizeljskega. (Učitelj Stöger in drugi). Na naši šoli služi moč, ki čuje na ime Stöger. Tam gori v Sloveniji gorica postalo je bilo temu pedagogu vroče pod nogami in deželni šolski svet podpisal mu je potni list za — Bizeljsko.

Tako smo dobili učitelja Stögerja. — V svoji dobi bila je naša šola na dobrem glasu; učenci so se naučili toliko, da so prav lahko napravili preskušnje za srednje šole, na katerih so tudi prav dobro napredovali. Dandanes tega ni. Učiteljstvo ne doseže več ugodnih uspehov. Kaj je temu vzrok?

Dve nemški učiteljici prišle sta baje na Bizeljsko z namenom, da se naučite slovenskega jezika; nadučitelj ima veliko skrb za svoje vrnograde in za trgovino s trtami; učitelj Stöger pa mora poučevati svojo gospodinjino v praktičnem gospodarstvu.

Naglašati ni treba posebej, da trobi cela naša učiteljska četvorica v nemškutarski rog.

Ni je veselice v „Nemškem domu“ v Brežicah, pri kateri ne bi bilo zastopano bizeljsko učiteljstvo, ko je pa nedavno nekdo nagovarjal učitelja Stögerja, da naj se tudi enkrat udeleži veselice, ki jih prireja brežiška čitalnica, odrezal se je odgojitelj slovenske mladine takole:

„V čitalnico ne grem, tam se zbirajo sami hlapci.“

Tako! slovenski svet zdaj veš, kedo je hlapec, kedo je gospod.

Vsi uradniki javni in zasebni, vsi zdravniki, odvetniki in notarji, profesorji, učitelji in učiteljice, duhovniki, trgovci, obrtniki, meščani in posestniki, da celo uradni vodja brežiškega okrajnega glavarstva in predsednik okrajnega šolskega sveta, ki se tuintam tudi pokaže na čitalniških veselicah, vsi, ki ste na tisoče in tisoče prestopili prag čitalniških prostorov, vi vsi ste v obeh in po sodbi tega uzornega učitelja, sami hlapci, gospodje so pa oni, ki zahajajo v „Deutsches Heim“ in gospod nad vsemi gospodi je naš bizeljski učitelj sladkega imena: Stöger.

O srečna, nad vse srečna si pač ti zelena bizeljska stran, ki imaš med svojimi učitelji takega gospoda, kakor je gospod — Stöger.

Iz Št. Vida pri Ptuj. V Novicerkvi pa morajo biti res čudne razmere. Delujem še vedno na istem mestu, odkar tamkaj že četrti nadučitelj jemlje slovo.

Kaj mora biti temu vzrok? Na to vprašanje mi odgovori mlad kmet, iz Sv. Trojice doma, takole: „Da sem jaz učitelj, tudi na ostanem pri Novicerkvi. Vi gospodje iz Št. Vida imate kaj prijetno. Samo par korakov in ste pri mesarju, peku, rokodelcu, trgovcu, v cerkvi, v šoli itd. Naši gospodje učitelji morajo v dve ure oddaljeni Ptuj po živež in obleko; v farno cerkev je pol ure, kamor v slabem vremenu tudi v blatu lahko obtičiš. Te žalostne razmere pa je še pomnožilo tudi tukajšno ubožstvo in nealozne občine. Šolsko poslopje stoji v samotni, otrok je za šest, učiteljev pa samo za štiri razrede. Draga stanovanja učiteljev so četrte ure daleč. Pri slabem vremenu ali veliki vročini mora biti brzih nog in hiter z žlico, ako hoče od obeda v pravem času nazaj. Kadar stopi Rogatnica čez svoje bregove, ne more učitelj v šolo ozir. domu. Zapade sneg, mora po celem gaziti, ker nihče ne rabi iste poti. Pa vendar morajo učitelji veseli biti, da imajo tista stanovanja, kajti ako gospodar posestvo proda, so trije učitelji brez stanovanja.“

Šolski vrt je zapuščen, krajni šolski svet ga noče podpirati, gnoj zelo drag — voz 4 gld. — itd. Sedanji nadučitelj se je res trudil in dal nerodovitnemu vrtu lepše lice, a potrošenega denarja videl več ne bo. Samo ptujski posojilnica mu je olajšala to breme. Lepa hvala ji!

Kraj. šol. svetu manjka, kakor mi je povedal gosp. nadučitelj, potrebnega navdušenja za šolo. Kako tudi, saj nima, izvzemši ednega, nobeden ud svojih otrok v šoli.“

Dunaj. Gotovo bode marsikoga zanimalo kako se vrši procesija sv. Rešnjega Telesa na Dunaju. Zato prinesemo kratek opis iste, iz katerega opisa se razvidi, da se je obhajala najljubše. Že ob 5. uri zjutraj se je zbirala ogromna množica ljudstva po trgih in ulicah velikankega mesta. Od 6. do 7. ure so se neprenehoma vozili aristokrati, generali, visoki častniki, grofi, knezi oziroma so korakale vojaške čete proti stolni cerkvi sv. Štefana. Proti 7. uri se je pripeljal do cerkve cesarski dvor. Naprej je prihajal dvorni jahač, za njim cesarski draginci in dvorni komisar. Štirje dvorni trobentarji na konjih so jahali z glušočim trombentanjem pred šestuprežnim dvornim vozom z dvorniki. Za njim je prišlo pet šestuprežnih telesnih dvornih vozov z najvišjim dvorom t. j. z vsemi vojvodi. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo prihajajoči dvor, vojaške čete so stale „Pozor!“ Pozdravi in navdušenost je narasla v viharno moč, ko se je za dvorom pripeljalo v krasnem, v osem belcev upreženem gala-vozu Njegovo Velikanstvo, svetli cesar z nadvojvodo Francem Ferdinandom, katerima so ob straneh jahali generalni pobočnik ali adjutant, šest dečkov plemičev, in štiri dvorne vojaške garde kot častno spremstvo, za njimi pa cel oddelček cesarskih dragoncev.

Pri velikih vratih stolne cerkve je sprejel cesarja kardinal in knez nadškof dr. Gruša, stolni kapitel in duhovščina ter ga spremljali v cerkev, kjer se je obhajala slovesna sv. maša, ki je bila ob 8. uri končana, in se je začel slovesni obhod.

Procesijo ali obhod so otvorili otroci iz sirotišnic, odposlanstva mestnih in okoliških župnij, duhovniki-redovniki in cesarski nalobenci, za njimi je korakal mestni župan dr. Lueger z zlato verižico, mestni uradniki, vitezi in redarji velikih križev, redov, dvorjaniki, tajni svetovalci, člani sosednega škofovega kapitla itd.

Pod nebom je stopal kardinal knez nadškof dr. Gruša z Najsvetejšim. Nebo so nosili, menjaje se, sami principi, knezi in grofi.

Za nebom je korakalo peš v maršalski gala-uniformi Njeg. Velikanstvo cesar, spremljan po svojem pobočniku (adjutant) za njim pa vojvode, ministri, knezi, grofi in mnogo visokih dostojanstvenikov. Vlada in vojvode so držali v rokah goreče sveče. Vsak vojvoda je bil spremljan po svojih dvornikih in uradnikih.

Polk pešcev št. 25 je spremljal procesijo z zastavo in s krasno svirajočo godbo.

Ob straneh pa je našeta množica ljudi, glava pri glavi počastila obhod; kajti na Dunaju se ogromna množica ljudi ne more uvrstiti v procesijo, ki se je v ta dan po vrnitvi v stolno cerkev sv. Štefana končala ob 10. uri.

Zopet se je cesarski dvor v sijajnem prej naštetem redu vozil z zmernimi koraki po natlačeni ulici dunajskega mesta, ob obeh straneh je stalo vojaštvo, polk za polkom v gala-oblekah v ravnem počastnem stoju cesarju na počast. Ob viharjem pozdravu navdušene množice, ob trombentanju dvornih tromb in sviranju mnogih vojaških godb, razpravljenih na različnih trgih in ulicah vojaškim polkom na čelu, se je vozil cesar neprenehoma pozdravljen s klici, mahanjem klobukov in robcev zbranih Dunajčanov nazaj v cesarski dvor.

Tako se obhaja na Dunaju sleherno leto ob navzočnosti cesarja in cesarskega dvora sijajna Telova procesija, na čast presvetemu Rešnemu Telesu.

Politični pregled.

(Državni položaj.) Ministerski svet se bavi z važnimi spremembami. Rad bi uveljavil jezični načrt in novi poslovni red s § 14 ali pa razpustil zbornico. Pri vsaki takšni spremembi pa gre ministertvu za obstoj. Upanje je vendar, da bo stara večina zopet nastopila pri snidenju državnega zbora.

(Avstrija v kitajski vstaji.) Vojaško poveljništvo v Trstu je dobilo ukaz, imeti eden bataljon 97. pešpolka za vojno pripravljenega ter ga na povelje ukrcati na križarko „Marija Terezija“, ki je pripravljena v Pulju za Kitajsko. Zopet se nam nudi prilika, da bomo naši sinovi „misijonarili“ po Kitajskem, kakor so svoječasno na Kretli.

(Poveljnik avstrijske mornarice admiral baron Špaun) je obhajal pretečene dni 50letnico svojega službovanja. Cesar mu je poslal lastnoročno pisano čestitko ter ga odlikoval z velikim križem Leopoldovega reda.

(Naše brodovje se mobilizuje!) Vojne ladje „Cesar Karol VI.“, „Cesarica in kraljica Marija Terezija“ ter „Cesarica Elizabeta“ so dobile ukaz, se pripraviti za odhod na Kitajsko.

(Značilno za Nemce in Čehi.) Nemci so v Avstriji skoraj devet milijonov, Čehi le pet milijonov. Nemci imajo svoj „Schulverein“, Čehi svojo „Školsko matico“. Nemški šulferajn je imel v pretečenem letu 222 375 gl. dohodkov, češka „Matica“ pa 285.782 gl. Nemški šulferajn je zamogel porabiti za šolske namene le 172.181 gl., češka „Matica“ pa 258.740 gl. „Češka Matica“ vzdržuje eno srednjo šolo ter podpira štiri srednje šole, dalje 45 ljudskih šol s 112 razredi in 44 otroških vrtecev z 59 oddelki, šest obrtnih nadaljevalnih šol, ter podpira celo vrsto ljudskih šol in otroških vrtecev ter daruje vsako leto svojim podružnicam na Dunaju, Brnu in Budjericah po 8500 gl. Nemški šulferajn pa zdrži komaj 16 ljudskih šol s 35 razredi in 33 otroških vrtecev. Iz tega se vidi, da se gre pri Čehih za sveto, idealno stvar, ki ima božji blagoslov, pri Nemcih pa le za ostudno gonjo zoper drugorodnike.

(Nemški pogoji.) Načelniki nemških strank so sestavili pri svoji zadnji konferenci spomenico, katero so izročili ministerskemu predsedniku. Glavna točka kot prvi pogoj nemških zahtev je priznanje nemščine za posredovalni jezik v Avstriji. Vendar ne zahtevajo tega za Galicijo, Bukovino, Dalmacijo in laške Tirole. Dobro vedó, da bi pri Poljaki, Hrvatih in Italijanih slabo našli s svojo nesramno zahtevo. Le Čehi in Slovenci naj bi bili tako potrpežljivi, da bi se jim udali. Bomo videli, če se ne motijo.

(Češki narodni svet) se je sestavil v Pragi dne 17. t. m. Pristopili so Staro in Mladočehi, narodni socialisti in zastopniki iz Moravske. Radikalci in konzervativni veleposestniki se konference niso udeležili.

(Ogrski parlament) je rešil ves svoj program, a pogajanja glede nagodbe in kvote pa so vsled nedelavnosti avstrijskega parlamenta itak nemogoča. Zbornica se je razšla ter se zopet skliče dne 8. oktobra t. l.

(Za pomiloščenje srbskih radikalcev) je dobil kralj Aleksander na svojem potovanju po

Srbskem nad sto prošelj z brezštevilnimi podpisami. Govori se, da je celo vlada sama predložila kralju ednako prošnjo.

(Zopet ministerska kriza v Italiji.) Ministersstvo Pelloux je podalo odstavko. Kralj se trudi, da kabinet zopet pridobi.

(Vojna v Afriki.) Splošno zanimanje za to vojno se je ohladilo, odkar se je začel drugi krvavi ples na izhodu. Tudi se reči v Afriki vlečejo brez odločilnosti, odkar so Angleži gospodarji bojišča. Angleški general Baden Powell je zasedel 14. t. m. Rustenburg. Hamilton pa je pregnal Bothovo posadko iz Middelburga. Predsednik Krüger je premestil svoj glavni tabor v Alkmer.

(Vojna na Kitajskem.) Vstašem zvanim „Bokserjem“ se je pridružilo 10 000 mož kitajske redne vojske. Vstaši so se polastili vseh poslaniških stanovanj. Na stotine pokristjanih Kitajcev je umorjenih, katoliške cerkve in kapele so razdane in požgane. V Taku so napadli iz trdnjav došle evropske ladje. Vnel se je hud boj. Položaj je zelo kritičen, kajti tudi kitajska cesarica je baje zapovedala svojemu generalu naj se združi z Bokserji. Rusi imajo na Kitajskem nad 40 000 mož. V bitki pri Taku so zgubili 61 mož, dočim imajo premagani Kitajci 400 mrtvih, Rusi zgubili so eno ladjo. Bežeči Kitajci so razdri na begu brzoglavne in železniške zveze. Vse evropske velesile odpošiljajo vojaštvo na Kitajsko, ali pa storijo to v kratkem. Tako bo tudi Avstrija poslala najbrže bataljon — Slovencev. Kitajska cesarica je pripravljena se do skrajnosti upirati ter izgnati vse Evropejce. Napočila je tedaj vojna, katere grozi biti edna najbolj dolgotrajnih in najbolj krvavih.

Književnost.

(Narodne pesmi z napevi) nabral in uredil Janko Žirovnik. Nova pomnožena izdaja. Založil Oton Fischer v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 120 K.

(Trgovsko in obrtno društvo za Goriško.) Pravila, njegova potreba, važnost in delokrog. Tako se imenuje knjiga, katero je založilo omenjeno društvo, tiskala pa Goriška tiskarna A. Gabrček. Cena ni naznanjena.

Razne stvari.

(Strašen požar) je v mestu Kok na Poljskem upelnil 70 hiš, 200 družin je brez strehe. (Grozen prizor na ladji.) Krmilar arabske ladje „Sava“ Svetozar Rajković, je nagloma zblaznel. Strašnim vikom in krikom je vrgel ednega pomorščaka v Donavo, potem je hotel zadaviti neko gospo, le z veliko težavo so ukrotili blaznega. V Donavo vrženi pomorščak se je rešil s plavanjem.

(Prvo žensko vseučilišče v Evropi.) Ruski car je ukazal ustanoviti v Moskvi vseučilišče za ženske. Tako napredujejo Rusi v svoji kulturi, čeprav jih Nemci smatrajo za barbare.

(Obleka iz slame za gospe.) V pariški svetovni razstavi je izložena obleka za gospe, na rejena iz slame, ki vzbuja veliko pozornost, obojito med ženskami. Obleka je jako japa in elegantna, njen izumitelj je Hrvat krojač Šubac, ki ima v Parizu svojo krojaško obrt. Torej je zopet Slovan začetnik nove umetnosti in sicer tokrat izjemoma ne v prilog nemške, temveč francoske kulture.

(Najbogatejše dete) v Ameriki je pač ednajst tednov stari sin John Nicholas Brown. Glasom dveh oporok, ki sta se dne 22. m. m. predložili sodnji v Newportu v potrjenje, je malček dedič dveh posestev, katerih vsako se ceni na 24.000.000 K in mu po odbitku različnih legatov in volil ostane do 40.000.000 K.

(75 000 možkih brez zasluzka.) Mnogi evropski časopisi so poročali, da rabijo v Ameriki pri gradbi velikanskega železniškega predora ali tunela mnogo tisoč delavcev, posebno so ta poročila razširjali brezvestni agentje za preseljevanje v Ameriko, radi česa se je v času od 1. prosinca do 30. malega travna 1900 podalo v Severno Ameriko 120 633 evropskih izseljencev, da bi ondi našli dobrega zasluzka. V Ameriki pa so na svojo žalost izvedeli, da sprejmejo za zgradbo velikanskega železniškega predora le: 1. novojorske rojake, 2. Američane in končno 3. tuje. Ker imajo dovolj ameriških delavcev, se potika sedaj po ulicah milijonovega mesta Novi York 75.000 mož, ki so zapustili polni upanja Evropo, iskaje zama dela. Domov se ne morejo vrniti, ker so brez denarja, dela pa ni dobiti. Kaj bo iz njih? Nikoli še ni bilo prišlo v Ameriko toliko izseljencev iz Avstrije, Nemčije, Italije in Rusije, nego letos. Vsa delavska dru-

štva v Novem-Yorku so zaprosila vlado naj postavno zabrani rastočo prihajanje izseljencev v Ameriko. Pozor, torej Slovenci, ostanimo raje v domovini ter skrbimo za svoj narod!

(Silna burja) je zadnje dni razsajala na kaspiskem morju. V zalivu Krasnodovsk se je potopilo več ribiških ladij, ribiči so utonili.

MORIC RAUCH

steklar v Celju, Rotovške ulice šte. 4
(262) priporoča najljepše zribane 8-1

— olnate barve —

v zaprtih pločevinastih puščicah od pol kile naprej po najnižjih cenah.

Ugodna prilika.

V najbolj obiskanem kraju v sredini mesta Ljubljane prodaja se pod ugodnimi pogoji mala trgovina s drobnim blagom in perilom itd.
Za poizvedbe: Ljubljana, poste restante pod šifro (263) 1 „ugodna prilika št. 1000“.

Prišla je na svetlo zanimiva knjižica s slikami:

25-letnica „Besede“

slov. dijakov

in prvi shod SLOV. STENOGRAFOV

v Žalcu, dne 13. avgusta 1899.

Sestavil in izdal prof. A. Bezenšek

Cena 60 vinarjev.

Čisti dohodek te knjižice je namenjen dijaški kuhinji v Celju.

Prodaja se pri Drag. Hribarju v Celju, ter pri L. Schwentner-ju in Kleinmayr & Bambergu (261) 2-1 v Ljubljani.

Slomšekova podoba

najprimerneje darilo vsakemu čestilcu nepozabnega vladike, na močnem usnje-papirju, po najboljši sliki, dobiti je brez okvirja po 4 in 5 gl., v zlatem ali naravnem okvirju po 10, 12 in 15 gl. pri

Dragotin Hribar-ju

— v Celju. —

Preprodajalci, če jih vzemo najmanj 20 komadov, dobé primeren popust.

Garantirano nestrupeno

BARVO

za ročno in priprosto barvanje volne, svile, bombaža in platna ter obledene obleke itd., itd., prodaja in razpošilja

Josip Matič v Celju.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergrütel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Iz Etter-jevega sadnega soka,

(255) 20-2

ki se pripravlja iz naravnega sadja, vsled tega prost vsake kemične primesi ter ga ni smeti zamenjati z vsebino „umetnega vina“, zamore si vsakdo z malim trudom in neznatnimi stroški napraviti izvrstno, vzdržujočo se in krepčilno

Dobiva se v Mokronogu pri Mariji Šbili, v Galiciji pri Francu Senici, v Celju pa pri Jos. Pollanetu.

sadno pijačo.

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsake druge primesi zmeša s 100 do 130 litri navadne vode, daje po naravnem vrenju 110 do 140 litrov čvrstega, čistega, okrepčujočega

sadnega vina.

Pivovarna Žalec

priporoča

častiti duhovščini, plemenitašem, veljakom in slavnemu občinstvu svoje (250) 10-2 izborno

cesarsko pivo.

Dobiva se po najnižji ceni samo v steklenicah.

Naročila naj se blagovoliijo pošiljati na

pivovarno v Žalcu

Savinjska dolina.

Trije mizarski pomočniki

se takoj sprejmejo pri Jos. Repič-u, mizarski mojster na Polzeli, Savinjska dolina. (251) 3-3

Kamnoseška obrt v Celju

I. Weber-jevih naslednikov

priporoča se za vsakovrstna stavbinska in spominska dela. Strogo natančna postrežba, najnižje cene.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz mramorja in granita.

(192) 12-12

Proda se nov harmonij

po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se sploh ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovoliijo pošiljati: **Enolog, Žalec, poste restante.**

Za majhno zalogo piva, išče se

zastopnik

kavcije je položiti 1000 kron. Ponudbe naj se vpošljejo na upravništvo tega lista.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice in citre dobiti so v

trgovini

Drag. Hribar-ja

v Celju

Rotovška ulica števil. 2

Spretna prodajalka

v primerni starosti išče posla v specerijski ali mešani trgovini. — Sprejela bi tudi malo, dobro vpeljano gostilno na račun. — Naslov pove upravništvo (256) 2-2 „Domovine“.

Služba okrožnega zdravnika

(200) 3-2

v Kozjem

je prazna in se takoj lahko nastopi. Stalna plača 2000 kron in potreba je da ima lastno lekarno. Znanje slovenskega jezika ali vsaj jugoslovanskega je neobhodno potrebno. Prošnje naj se pošljejo zdravstvenemu okrož. odboru v Kozjem.

Dobro ohranjen GLASOVIR

se radi selitve proda pod zelo ugodnimi pogoji. Kje pove upravništvo tega lista. (258) 3-2

Kupiti želim

štacunsko opravo.

Kdor jo ima, naj to naznani upravništvu „Domovine“ ali meni v Trbovlje.

(257) 2-2

Franc Dežman.

Molitvene bukvice

priproste, kakor tudi v najfinjših vezih, po vsakršni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celju

Posebno opozarjamo pred. g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.

Josip Širca

v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gld. naprej.

Lastna popravilnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.

* Točna in kulantna postrežba *

COMPAGNIE GÉNÉRALE

TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštami parobrodi via Inmost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gld. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baseln v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Stajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica). V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 107

Najnižje cene!

Najboljše blago!

Najlepša in najprimernejša

**** birmska darila ****

kakor na primer

zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste žepne ure, zlate in srebrne verižice, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske itd.

priporoča

Rafael Salmič

urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom“.

Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh specialitet.

Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplo- metrov, gostomerov itd. itd.

Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Postrežba točna in kulantna.